

דבר תורה לפרשת פקודי

מאת החייל הקדוש עמיחי רובין הי"ד

סיכום על פי שיעור של הרב עוזי חובב בשיחות הרצי"ה קוק זצ"ל

האנחנו עומדים בסיום של עוד חלק מ-5 חומשי תורה. בסיום מסכת אומרים 'הדרן עלך', כלומר שאנחנו באים להדגיש שלא נפרדים מהתורה, מהמסכת, אנחנו נחזור אליה, כי כשמסיימים חלק בתורה זה לא סיום הדבר. סיימנו ונשוב. להבין יותר ולהיפגש עוד יותר עם דבר ד' שמופיע אלינו דרך התורה. על אחת כמה וכמה כשמסיימים ספר שמות, כי באמת, חומשים שמות וויקרא מהווים עניין אחד.

ישנם אנשים 'חלושי דעת' שטוענים שחומש ויקרא זה ספר מיוחד לכוהנים. אך אנשי הקודש ומי שתורת ד' אצלו תמימה ואחדותית, יודע שחומש ויקרא הוא המשך ישיר של חומש שמות. לעומת זה, חומש במדבר זה כבר משהו אחר. שמות וויקרא עניינם: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". ההבדל הוא שבשמות מדברים על השראת השכינה דרך המבנה ודרך הכלים. ובויקרא הדיבור הוא על השראת השכינה דרך האנשים שעובדים שם ודרך השימוש בכלים. יוצא שבשביל השראת השכינה צריך מקום, בית וכלים, וצריך גם עובדים וקורבנות. עכשיו צריך לדייק מה הכוונה במילים 'ושכנתי בתוכם'?

על כך אומר הרצ"י: אנו אומרים "חיי עולם נטע בתוכנו". מה הכוונה - תורה שנטועה בתוכנו? באופן פשוט מדובר שם על תורה שבע"פ. אבל מה הכוונה 'בתוכנו'? הכוונה בזה היא בתוכנו כאומה ולא מצידנו הפרטי. זאת אומרת שברגע שהקב"ה התגלה על הר סיני ונתן לעמ"י את התורה, כל האירועים שקרו ויקרו לנו במהלך כל הדורות - מגלים את מה שנתן לנו הקב"ה במתן התורה.

בגלל הדבר הזה כל אחד מאיתנו הוא חלק חשוב בהתגלות התורה. ואדם מישראל לא יכול לחיות את חיו כהפקר ללא חיי העולם הנטועים בתוכו, ובלי לדעת שהוא המשך המגלה את רצון ד'. לכן, כבר מהשלב הראשון מרגע מתן התורה ולאורך כל הדרך, צריכים תמיד לדעת ולהבין מהו עניינו של ביהמ"ק, מקום השראת השכינה.

שלמה המלך קורא לביהמ"ק "מכון לשבתך עולמים" - בית עולמים, קבוע. בדרך יש משכן. משכן הוא בית עראי כל עוד אין לנו בית מקדש. כל עוד אנחנו בדרך, הולך איתנו המשכן. למה? מה זה מועיל? אנחנו רוצים בית עולמים! אלא שלקבל עול מלכות שמיים זה כולל גם במצב קבוע וגם במצב עראי - זו הכוונה לקבל עול מלכות שמיים. זה נקרא - 'שיויתי ד' לנגדי תמיד'. כדי להגיע לא"י, וכדי לבנות שם בית עולמים, צריכה האומה הישראלית שכל הזמן מרכז החיים שלה יהיה משכן. זה מה שיעורר אותנו להגיע ארצה, זה גם מה שידחף אותנו לבנות גם את בית המקדש. משכן הוא קריטי כי אי אפשר להגיע לדבר הקבוע בלי שעוברים דרך, בלי שיוודעים את הכיוון. בית המקדש הוא תוצאה של דורות על גבי דורות שמתהלכים כשהמשכן בתוכנו, והוא איתנו בכל המהמורות והנפילות. וזה מה שנקרא - "חיי עולם נטע בתוכנו".

לאדם יש בית ויש זמנים שהוא לא נמצא בבית. הגמ' במס' ברכות אומרת את הביטוי 'בי רבנך', עשה תורתך קבע - זה היעד. גם כשאנחנו יוצאים לדרך, אנחנו יוצאים מהבית אבל כל הליכתנו היא לחזור אל הבית, אל

בית החכמים. כדי שזה יקרה, כל אחד צריך להיות חמוש במשכן פנימי איתו הוא הולך בדרך ובעזרתו הוא חובר לבית הקבע, בית המדרש.

לכן כבר בפרשת תרומה מתחילים בבירור של עניין הבית ותוכניתו. הסיבה שצריך תוכנית, כיוון שזה בית אליו יורד ד'. ד' יורד לבית מסוים ומדויק. כל עמ"י עוסק בבנין בית ה', בצלאל מהשבט המכובד ואהליאב מהשבט הירוד. על זה אומר המדרש רבה: "לפי שהגדול והקטן שווים לפני המקום". הקב"ה אוהב כל אחד כפי שהוא ברא אותו. בצלאל ואהליאב, שניהם שווים לפני המקום. שניהם בריות שונות, שניהם איברים המיועדים כל אחד למלאכתו שלו. כך בונים כל כוחות האומה את הבית.

בשלב הראשון כשמעמידים את הבית, והוא זה שמופיע בפרשתנו, יועמד קודם הארון. זה כדי שבית המקדש של מטה, יקרין כלפי מעלה ויהיה נאחז בשמיים. ביהמ"ק של מטה מכון כנגד ביהמ"ק של מעלה, ויש כלי אחד בלבד שגורם לחיבור הארון - הוא הנשמה של כל המקדש, וכמו שאם נעלמת הנשמה אין לגוף ערך כך גם הארון למשכן. נשמת המקדש היא העדות האלוקית "ונועדתי לך שם" וכו', שם הקב"ה מדבר.

מתוך כך מקום הארון נקרא קודש הקודשים. ממנו יש את החלק שנקרא קודש. קודש הקודשים = הוא הנשמה. איך מתייחס הקודש אל השכל? אל הכלכלה? על ידי כלים חשובים מאוד - המנורה והשולחן. מצד אחד לפני הכל הכלים האלה נקראים קודש. ומצד שני זו לא אותה המדרגה כמו קודש הקודשים. הביטוי לקדש את החול הוא לא ביטוי של ספר שמות. בספר שמות רואים שיש לקחת מקודש הקודשים משהו שייתן לקודש ערך, אבל חול בפני עצמו - אין מציאות כזאת.

בתחילת ספר בראשית כתוב "ויהי אור". ביום הראשון נברא האור בלי שהיו מאורות. המאורות הם כבר צמצום של האור. ביום הראשון היה אור, אלא שראה הקב"ה שהעולם לא יוכל להתמודד עם זה, לכן גנז אותו. אור זה אומר שהקב"ה נמצא ובכל מקום רואים אותו ואת זה היה קשה לעולם להכיל, לכן נגנז האור לצדיקים לעתיד לבוא.

המנורה במשכן עניינה האור... אז מפאת הכבוד ל(?) לא נצמצם אותו. מה שהמנורה מאירה בחלק בביהמ"ק שנקרא הקודש זה מתוך קודש הקודשים. כל מה שמקורו בתורה הוא נקרא אור. כל מה שאין מקורו בתורה, הוא לא מקודש הקודשים זה לא תורה. כמו שאם ניקח ס"ת והוא יהיה ממש מקושט אבל בפנים יהיה דף מנייר, ברור לכל שזה לא נחשב תורה.

בשלב הבא שואל הרצ"י: כתוב "לחם פנים לפני תמיד", וכי רבש"ע רעב? לחם שווה כלכלה, לחם שווה פרנסה, זה מקור הפרנסה. יש ערך לגוף מתוך שהוא משמש כלי לנשמה. מתוך הערך האדיר של הנשמה גם מואר הגוף. כשאדם קם בבוקר הוא חושב שהגוף מתעורר. אבל אנחנו אומרים "בעת אישן ואעירה ועם רוחי גווייתי" - קודם הרוח מתעוררת ומכוח זה היא אומרת לגוף 'קום יש לנו עבודה'.

הנשמה היא כמו הארון, והגוף זה הכלכלה המדע והחכמה - וזו כל התורה על רגל אחת. אתה רוצה להיות איש מדע? שב קודם 20 שנה בביהמ"ד וכל הזמן תיקח מהקודש.

אח"כ מגיעים לוויקרא וזו כבר 'עבודה'. הסדר הנכון והאמיתי הוא שקודם כל תורה ורק אחריה העבודה. מכוח זה שהקב"ה יורד אל הארון ומשם מתגלה אלינו, יש גם לנו אפשרות לפנות אליו. בחומש שמות הקב"ה פונה אלינו דרך התורה. מתוך כך גם אנחנו פונים אליו. "מסיר אזנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה", מי שלא יודע ולא חי שהקב"ה איתנו בכל רגע, תפילתו היא לא רלוונטית.

הקב"ה אמר לאברהם אבינו "ואעשך לגוי גדול" (בראשית י"ב), מה זה גוי גדול? "גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו.... כי מי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים ככל התורה" (דברים ד'), זה הסדר זה הגוי הגדול. גוי שגדלותו היא בידיעתו ויכולתו להתפלל לאלוקיו מתוך שייכות וקרבה, אבל למעלה מזה - גוי שגדלותו היא בתורה.

